

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ*

(ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ)

Ἰπὸ

ΑΝΔΡΕΑ Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗ

Ἰατροῦ-Ἐπιμελητοῦ Ἐδρας Δημοσίας Ἰγυεινῆς
Ἰγυειονομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν

Ἐβδομον μέτρον περιθάλψεως τοῦ ἐγκαταλελειμμένου βρέφους (τὸ σχετικῶς καλύτερον) εἶναι ἡ ἀπλῆ οἰκογενειακὴ τοποθέτησις τούτου, διότι ἡ οἰκογένεια εἶναι τὸ φυσικὸν περιβάλλον τοῦ παιδιοῦ, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁποίας ἀναπτύσσεται καλύτερον, καὶ διανοητικῶς καὶ σωματικῶς, ὑψιστάμενον παντοίας ἐπιρροᾶς. Προικιζόμενον μὲ τὰ προσόντα ποῦ δημιουργεῖ ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ, ἐπιτυγχάνει τούτο περισσότερον εἰς τὴν μετέπειτα κοινωνικὴν ζωὴν του, ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ παιδιὰ ποῦ διαβιοῦν εἰς ἰδρύματα ὁμαδικῆς περιθάλψεως. Εἰς τὴν οἰκογένειαν τὸ παιδί δύναται εὐκολώτερον καὶ καλύτερον νὰ ἀναπτύξῃ πρωτοβουλίαν, αὐτενέργειαν καὶ θάρρος, τὰ δὲ στοιχεῖα ταῦτα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Ἀντιθέτως, λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς αὐστηρᾶς πειθαρχίας τοῦ Ἰδρύματος, τὸ παιδί συνηθίζει εἰς τὴν κηδεμονευομένην ζωὴν, καὶ αἱ διάφοροι ἀπαγορεύσεις τὸ κάνουν μᾶλλον ἄβουλον καὶ συνεσταλαμένον εἰς τὸ κοινωνικὸν περιβάλλον, οὕτω δὲ ἀνακόπτεται τὸ θάρρος του πρὸς τὴν ζωὴν, τὴν πρόοδον καὶ τὰς ὑψηλὰς ἐπιδιώξεις. Ἡ εὐρεῖα μελέτη καὶ διερεύνησις τοῦ θέματος τούτου μετέβαλε τὰς ἀπόψεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον περιθάλψεως τῶν ἐχόντων ἀνάγκην προστασίας παιδιοῦν· οὕτω, δὲν τοποθετοῦνται πλέον εἰς κλειστά ἰδρύματα (τὰ ὅποια εἶναι, ἄλλωστε, πολὺ ἀκριβώτερα, λόγῳ τῆς δημιουργίας ἢ ἐνοικιάσεως καταλλήλου οἰκήματος, τῆς δαπάνης διὰ τὸ προσωπικὸν καὶ

γενικῶς τῶν ἐξόδων λειτουργίας καὶ συντηρήσεώς των) ἀλλὰ εἰς ξένας οἰκογενείας, μὲ πολὺ ὀλιγωτέραν δαπάνην. Τούτο εἶναι, βεβαίως, δυσχερές, διότι δὲν εὐρίσκονται εὐκόλως αἱ κατάλληλοι οἰκογένειαι πρὸς τοποθέτησιν παιδιοῦν, καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἀλλὰ καὶ διότι αἱ προτιμώμεναι πρὸς τούτο ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι τυγχάνουν παρ' ἡμῖν πολυμελεῖς καὶ δὲν ὑπάρχει διὰ τοῦτο εὐνοικὴ ἀτμόσφαιρα διὰ τὰ ἐξώγαμα καὶ γενικῶς τὰ ἐγκαταλελειμμένα παιδιὰ.

Διὰ τὴν τοποθέτησιν βρέφους εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξευρίσκωνται προηγουμένως καὶ νὰ ἐπιλέγωνται αἱ κατάλληλοι οἰκογένειαι. Αὗται, κατ' ἀρχὴν, πρέπει νὰ εἶναι ὑγιεῖς, εὐπόλητοι, ἄτεκνοι, ἠθικαί, συγγενικαὶ πρὸς τὸ παιδί, καὶ, ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς, νὰ μὴ στεροῦνται καὶ νὰ μὴ στηρίζωνται διὰ τὴν συντήρησίν των ἐπὶ τοῦ ἐπιδόματος τὸ ὅποιον θὰ λαμβάνουν διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ παιδιοῦ, καὶ τὸ ὅποιον παρ' ἡμῖν ἀνέρχεται ἀπὸ 250-400 δραχμὰς μηνιαίως.

Ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ προτιμῶνται πρῶτον αἱ συγγενικαὶ πρὸς τὸ βρέφος οἰκογένειαι αἱ ὅποια θὰ δεικνύουν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ συγγενικὸν των βρέφος.

Κατὰ δεύτερον λόγον πρέπει νὰ προτιμῶνται ἄτεκνα ἀνδρόγυνα, διότι ὑπάρχει μεγάλη πιθανότης διὰ τῆς συμβιώσεως ν' ἀγαπήσουν τὸ παιδί καὶ νὰ τὸ υἱοθετήσουν κατόπιν. Τούτο ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ ἐγκαταλελειμμένου βρέφους, τὸ ὅποιον, ἀναπτυσσόμενον σὺν τῷ χρόνῳ, θὰ γνωρίσῃ τὸ ἄτεκνον ζεῦγος ὡς φυσικοῦς τοῦ γονεῖς καὶ οὕτω θὰ

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος.

ἀναπτυχθῶν ἀμοιβαῖα αἰσθήματα ἀγάπης καὶ στοργῆς καὶ σύνδεσμος ἰσχυρότατος.

Κατὰ τρίτον λόγον πρέπει νὰ προτιμῶνται οἰκογενεῖαι ἀγροτικαὶ ἢ ἀστικαὶ αἱ ὁποῖαι ἀνέθρεψαν ἤδη τὰ τέκνα των, τὰ ὑπὸ πάνδρευσαν εἰς μικρὰν ἡλικίαν καὶ ἔχουν ἐπομένως πεῖραν ἀνατροφῆς τῶν βρεφῶν.

Ἡ τοποθέτησις βρεφῶν εἰς διαφόρους οἰκογενεῖας ἄνευ παρακολούθησεως καὶ συστηματικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ ἐιδικῆς ὑπηρεσίας λέγεται ἀπλῆ οἰκογενειακὴ τοποθέτησις, μὲ ἀποτελέσματα διὰ τὸ βρέφος πολλάκις ἀμφίβολα. Διὰ τοῦτο εἰς τὰ προηγμένα κράτη ἐδημιουργήθησαν τὰ λεγόμενα Κέντρα Ἀνατροφῆς Ὑγιῶν Βρεφῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι ὅλως διάφορα τῆς ἀπλῆς τοποθέτησεως εἰς οἰκογενεῖας.

Τὰ Κέντρα Ἀνατροφῆς Ὑγιῶν Βρεφῶν εἶναι ἡ ὄργανωμένη καὶ ἐλεγχομένη οἰκογενειακὴ τοποθέτησις εἰς ξένας οἰκογενεῖας. Ταῦτα εἶναι σύνολον πολλῶν βρεφοτρόφων οἰκογενειῶν, συνήθως εἰς ἀγροτικὰς περιοχὰς καὶ εἰς πλησίον ἀλλήλων κείμενα χωρία, εἰς τὸ κέντρον τῶν ὁποίων ὑπάρχει ὄργανωμένος Βρεφικὸς Σταθμὸς, μὲ παιδίατρον καὶ ἀναλόγους Ἐπισκεπτρίας Ἀδελφὰς πρὸς παρακολούθησιν τῶν βρεφῶν εἰς τὰς οἰκογενεῖας, ὡς καὶ διὰ τὴν παροχὴν συμβουλῶν καὶ βοηθημάτων εἰς τὸν Βρεφοκομικὸν Σταθμὸν, ἀκριβῶς ὅπως γίνεται καὶ μὲ τὰς φυσικὰς μητέρας τῶν βρεφῶν. Ἐὰν δὲ συμβῇ ἡ Ἐπισκεπτρία νὰ διαπιστώσῃ οὐχὶ τὴν ἐνδεδειγμένην ἀγωγὴν τῆς οἰκογενεῖας διὰ τὸ βρέφος, ἔχει τὸ δικαίωμα, εἰσηγουμένη ἀρμοδίως, νὰ τὸ πάρῃ ἀπὸ τὴν πρῶτην οἰκογένειαν καὶ νὰ τὸ τοποθετήσῃ εἰς ἄλλην, καταλλήλως ἐκλεγομένην ὑπ' αὐτῆς.

Αἱ θεαταί, οὕτως εἰπεῖν, μητέρες εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ προσκομίζουσι τὸ βρέφος εἰς τὸν Βρεφοκομικὸν Σταθμὸν πρὸς παρακολούθησιν, λαμβάνουσαι καὶ γάλα, ἐφ' ὅσον θὰ δίδεται παστεριωμένον εἰς φιάλας μὲ θήλαστρον, τὰς ὁποίας ἐπιστρέφουσι ἵνα παραλάβουσι ἄλλας. Ἐν περιπτώσει ἀσθενείας τοῦ βρέφους, θὰ φέρουσι τοῦτο εἰς τὸν Βρεφοκομικὸν Σταθμὸν, εἰς ὥρας τακτάς, πρὸς ἐξέτασιν ὑπὸ τοῦ παιδίατρον καὶ διάγνωσιν τῆς νόσου, ὡς καὶ διὰ παροχὴν φαρμά-

κων καὶ ὁδηγιῶν διὰ τὴν θεραπείαν, τὴν ὁποῖαν θὰ παρακολουθῇ πολλάκις πιστῶς κατ' οἶκον ἡ Ἐπισκεπτρία Ἀδελφή.

* * *

Ἐνατον μέτρον προστασίας τῶν ἐγκαταλειμμένων βρεφῶν εἶναι ἡ υἰοθεσία τούτων, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διευκολύνεται καὶ ὑπὸ τῆς σχετικῆς νομοθεσίας καὶ ἐκ μέρους τῶν Βρεφοκομείων, ἀφοῦ προηγουμένως ταῦτα πειθοῦν περὶ τῆς καταλληλότητος τῶν πρὸς υἰοθεσίαν βρέφους αἰτούντων.

Εἰς τὰ μέτρα προστασίας τοῦ βρέφους ὑπάγονται καὶ τὰ μέτρα προστασίας ἀσθενῶν βρεφῶν, ὡς εἶναι τὰ Ἱατρεῖα Ἀσθενῶν Βρεφῶν, ποῦ ἀποτελοῦν τμήματα τῶν Βρεφοκομείων, τὰ τμήματα τῶν Κέντρων Ὑγείας τοῦ Κράτους, τοῦ Ἰδρύματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς καὶ τὰ Νοσοκομεῖα Παίδων, διὰ τὴν νοσηλείαν βαρειῶν περιπτώσεων ἀσθενούντων βρεφῶν.

Τὰ Νοσοκομεῖα Παίδων εἶναι κυρίως νοσοκομεῖα λοιμωδῶν νόσων, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἰδρῶνται κατὰ περίπτερον, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ νοσηλεύεται μόνον ἓνα εἶδος νόσου, π.χ. περίπτερον διφθερίτιδος, ὁστρακίᾶς κλπ. Εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Παίδων ὑπάρχει καὶ τμήμα χειρουργικὸν διὰ τὰς χειρουργικὰς περιπτώσεις, ὡς καὶ τμήματα διὰ τὰς λοιπὰς ἱατρικὰς ἐιδικότητας, πλαισιούμενα καὶ ἀπὸ ἐργαστήρια μικροβιολογικά, ἀκτινολογικά κλπ.

Κατ' ἀρχὴν, τὰ νοσοῦντα βρέφη εἶναι καλύτερον νὰ νοσηλεύωνται κατ' οἶκον, διότι εἰς τὰ κλειστὰ ἰδρύματα ὑπάρχει ὁ κίνδυνος μεταδόσεως τῶν λοιμωδῶν νοσημάτων, καὶ ἐπίσης διὰ νὰ ἔχουσι πλησίον των τὰς μητέρας των πρὸς γαλουχίαν. Ἄν ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοσηλευθῶν κατ' οἶκον, λόγῳ ἐλλείψεως μέσων ἢ λόγῳ βαρύτητος τῆς νόσου, ἀπαιτούσης πολλάκις μεταφορὰν διὰ νοσηλείαν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, τότε ταῦτα μεταφέρονται εἰς παιδιατρικὸν Νοσοκομεῖον μαζὶ μὲ τὰς μητέρας των, ἵνα τὰ περιποιῶνται καὶ τὰ θηλάζουσι. Οὕτω, ἐὰν τὸ βρέφος προσβληθῇ π.χ. ὑπὸ διφθερίτιδος, ἀπομονοῦται μετὰ τῆς μητρὸς του εἰς ἰδιαιτέρον κελλίον ἢ δωμάτιον, καὶ ἐὰν τὸ βρέφος δὲν ἔχη ἀνάγκην γαλουχίας, πάλιν ἡ

μήτηρ του πρέπει νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἵνα τὸ φροντίζῃ διὰ νὰ μὴν κλαίῃ καὶ στενοχωρῆται εὐρισκόμενον μακρὰν τῆς μητρὸς του. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν μόνον ἡ μητέρα τοῦ βρέφους ἀσθενήσῃ ἐκ τινος νοσήματος μὴ μεταδοτικοῦ, π.χ. χειρουργικοῦ, τότε τὸ βρέφος μεταφέρεται εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ὅπου πρέπει νὰ ὑπάρχῃ θάλαμος βρεφῶν, ἵνα γαλουχῆται τοῦτο ὑπὸ τῆς μητρὸς του καὶ πάλιν νὰ ἀπομακρύνεται.

Διὰ τὴν περίθαλψιν τῶν ἀσθενῶν βρεφῶν ἀπαιτοῦνται καὶ ἐξωτερικὰ ἰατρεῖα, ἐξηρητημένα ἐκ τοῦ Νοσοκομείου ἢ ἀνεξάρτητα τούτου, μὲ παιδίατρος καὶ ἀδελφὰς πρὸς ἐξέτασιν τῶν ἀσθενούντων βρεφῶν καὶ παρακολούθησιν αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν κατ' οἶκον νοσηλείαν. Ταῦτα ἀποστέλλουν τὴν ἀδελφὴν κατ' οἶκον, ἢ ὁποῖα ὀδηγεῖ καὶ βοηθεῖ τὴν μητέρα διὰ τὴν καλὴν νοσηλείαν τοῦ βρέφους ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως. Τὰ ἐξωτερικὰ ἰατρεῖα συντελοῦν πολὺ εἰς τὴν ἀποσυμφόρησιν τῶν Νοσοκομείων Παίδων ἀπὸ τὴν συνάθροισιν πολ-

λῶν βρεφῶν καὶ διευκολύνουν τὴν καλύτεραν λειτουργίαν των.

Εἰς τὰ μέτρα καταπολεμήσεως τῆς βρεφικῆς θνησιμότητος περιλαμβάνονται καὶ τὰ μέτρα διὰ τὴν καταπολέμησιν νόσων τινῶν αἱ ὁποῖαι ἀποκτοῦν ἰδιαίτεραν σημασίαν διὰ τὴν βρεφικὴν ἡλικίαν. Αὗται εἶναι, πρῶτον, αἱ ὀξεῖαι λοιμώδεις νόσοι, τὰς ὁποίας ἀναλαμβάνει ὁ Βρεφοκομικὸς Σταθμὸς, δίδων ἔχι μόνον ὀδηγίας διὰ τὴν πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῶν νόσων τούτων, ἀλλὰ καὶ ἐφαρμοζων ἅλους τοὺς προφυλακτικούς ἐμβολιασμούς. Οὕτω π.χ., μαζὶ μὲ τὰς συμβουλὰς καὶ ὀδηγίας διὰ τὴν διατροφήν τοῦ βρέφους, παραγγέλλει εἰς τὰς μητέρας νὰ μὴ ἐπιτρέπουν νὰ ἐπισκέπτωνται καὶ νὰ φιλοῦν τὰ βρέφη των ἰδίως ἄνθρωποι συναχωμένοι, οὔτε νὰ βῆχουν κοντὰ στὰ βρέφη ἢ νὰ πτερνίζωνται κλπ., ἀλλὰ νὰ ἀπομακρύνουν καὶ νὰ διαφυλάττουν ταῦτα ἐξ αὐτῶν. Ἐπίσης ἐφαρμόζουν ὅλους τοὺς ἐμβολιασμούς κατὰ τῶν νόσων τούτων ὅσον τὸ δυνατόν ἐγκαίρως, διὰ τὴν προφύλαξιν ἐκ τούτων.

Αἱ μαθήτριά τῆς νέας τάξεως 1961-64 τῆς Σχολῆς Μαιῶν «Βιωγινία Σκυλίτση».